

HODOD. 16.IV.2025

Bună ziua, stimate oficialități, doamnelor și domnilor, dragi copii! Sărbătorim astăzi 106 ani de la eliberarea județului Satu Mare!

În perioada imediat următoare actului Marii Uniri, românii sătmăreni, în cadrul organelor politice liber alese – consiliile naționale locale, trec la o serie de măsuri organizatorice pe linia preluării vechii administrații, rezolvării problemelor economico-sociale curente, a problemelor culturale și școlare aferente noului statut conferit de hotărârile de la Alba Iulia.

În primăvara anului 1919, armatele bolșevice maghiare au recurs la o amplă acțiune de rechiziții forțate din satele sătmărene, fapt ce a atras rezistența populației românești și s-a soldat cu victime omenești.

În fața situației grele create în teritoriile românești rămase încă sub ocupație străină și la cererea insistentă a populației județului Satu Mare, armata română, cantonată în partea de nord vest a Transilvaniei pe un aliniament ce începea la vest de Sighetu Marmăției – Cicârlău – Ardușat – Băsești – Giurtelecu Hododului, inițiază în noaptea de 15 aprilie 1919 o puternică ofensivă menită să contracareze atât o plănuită acțiune pe care trupele maghiare o pregătiseră pentru data de 16 aprilie 1919, cât și să elibereze ultimele teritorii românești ai căror reprezentanți își exprimaseră la 1 Decembrie 1918 la Alba Iulia voința și dorința de nestrămutat de unire cu România.

Ofensiva armatei române a fost purtată de unități din diviziile 6 și 7 infanterie, divizia 2 cavalerie și detașamentul generalului Davidoglu format din brigada 2 roșiori, batalionul 2 din regimentul 14 infanterie și un grup de motomitraliere, unite în așa numitul Grup de Nord, condus de generalul Traian Moșoiu. Atacul a fost purtat pe direcții principale de înaintare, valea Someșului, valea Crasnei, desfășurându-se pe coloane. Astfel, coloana de nord din sectorul Zalău – Hodod, formată din regimentul 16 infanterie aparținând diviziei 7 infanterie, a atacat pe direcția Supuru de Jos, începând cu orele 3:15, în dimineața zilei de 16 aprilie 1919, având batalionul 2 în avangardă. La orele 5:30, coloana a fost oprită cu focuri de armă și mitraliere de la cota 344, liziera nord Hodod combinată cu focul artileriei inamice care tragea dinspre Mireșu Mare. Luptele au fost grele, pozițiile inamice fiind cucerite abia după intrarea artileriei noastre în acțiune și după atacul cu două companii de infanterie trimise la nordul cotei 344. În aceste lupte și-au jertfit viața 19 soldați români: sublocotenent Hoisan Dumitru, sublocotenent Crișan Nicolae, plutonier Toma Petre, sergent Ontariu Marin, caporal Bîrcan Vasile, soldații:

Mănu Vasile, Roman Vasile, Cîncă Vasile, Diaconu Vasile, Căicucea Ion, Apostol Vasile, Huțan Nicolae, Zăvoaie Toader, Ilie Constantin, Iordache Andrei, Toduț Nicolae, Pricop Alexandru, Mitocaru Gheorghe, Ștefănoaie Nichita. Aceștia au fost îngropați în mare grabă lângă biserica reformată din Hodod.

Zilele de 16, 17, 18, 19 aprilie au reprezentat pentru aceste meleaguri momente cu o deosebită semnificație, deoarece printr-un efort general al diferitelor unități ale armatei române, a fost eliberat de sub ocupație străină aproape întreg județul Satu Mare.

În perioada interbelică, în amintirea luptelor purtate la Hodod, autoritățile românești din localitate, în frunte cu Grofu Petre și învățătorii Ciută și Budea, cu mari eforturi, au ridicat un monument pe care este înscris: *În memoria eroilor căzuți pe câmpul de onoare în luptele pentru întregirea neamului la Hodod și jur în ziua de 16 aprilie 1919.* Trupurile ostașilor au fost exhumate și transpuse în sicrie separate fiind depuse în cavoul monumentului, împreună cu alți doi eroi căzuți în comunele Bârsăul de Jos și Corni. Trupul sublocotenentului Nicolae Crișan a fost preluat de familia acestuia.

Monumentul a fost reabilitat la începutul anului 2019 de către Consiliul Județean și Muzeul Județean Satu Mare prin proiectul *Reabilitarea mormintelor și a operelor comemorative de război din județul Satu Mare*, finanțat de Departamentul Centenar din cadrul Ministerului Culturii și Identității Naționale. Tot cu această ocazie a fost amplasat un catarg cu tricolor românesc, în semn de cinstire și prețuire pentru eroii căzuți aici la datorie.

Vă mulțumesc pentru atenție și răbdare!